

Cauza C-86/20**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

18 februarie 2020

Instanța de trimitere:

Krajský soud v Brně (Republica Cehă)

Data deciziei de trimitere:

14 ianuarie 2020

Reclamantă:

Vinařství U Kapličky s.r.o.

Intimată:

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

ORDONANȚĂ

Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno, Republica Cehă) [...] în cauza
reclamanta: **Vinařství U Kapličky s.r.o.**, [...]
[...]
împotriva
intimatei: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední
inspektorát**
[...] Brno

asupra acțiunii împotriva deciziei intimatei din 4 august 2016 [...]**dispune:****I. Se adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări
preliminare:**

- 1) Documentul V I 1 eliberat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 555/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului privind

organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol, care cuprinde un certificat elaborat de un organism autorizat dintr-o țară terță, conform căruia produsul a fost fabricat în conformitate cu practicile oenologice recomandate și publicate de OIV [Organizația Internațională a Viei și Vinului] sau autorizate de Comunitate, constituie doar o condiție administrativă pentru importul vinului pe teritoriul Uniunii Europene?

- 2) Dreptul Uniunii se opune principiului din dreptul intern potrivit căruia comerciantul de vin importat din Moldova poate fi exonerat de răspundere pentru încălcarea de natură administrativă constând în comercializarea unui vin care a făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate la nivelul Uniunii Europene, în situația în care autoritățile naționale nu au răsturnat, cu privire la comerciantul respectiv, prezumția că vinul a fost produs în conformitate cu practici oenologice autorizate de Uniunea Europeană, prezumție la care comerciantul a putut ajunge prin prisma documentului V I I eliberat de autoritățile din Moldova în temeiul Regulamentului (CE) nr. 555/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului privind organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol?

II. suspendă procedura. [OR 2]

Expunere de motive:

I. Obiectul litigiului

1. Prin decizia Státní zemědělská a potravinářská inspekce (Autoritatea Națională de Inspecție pentru Agricultură și Alimentație, Republica Cehă), inspektorát v Brně (inspectoratul din Brno) din 14 ianuarie 2016 [...] (denumită în continuare „decizia inițială”), reclamanta a fost declarată vinovată de încălcări de natură administrativă în conformitate cu paragraful 39 alineatul 1 litera ff) zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství (legea nr. 321/2004 privind viticultura și vinul) în versiunea în vigoare până la 31 martie 2017 (denumită în continuare „legea nr. 321/2004”). Reclamantei i-a fost aplicată o amendă în cuantum de 2 100 000 CZK și a fost obligată la rambursarea cheltuielilor aferente analizei de laborator, în cuantum de 86 420 CZK. Reclamanta ar fi săvârșit încălcările prin comercializarea unor vinuri originare din Moldova, care au făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate și, astfel, a încălcat articolul 80 alineatul (2) litera a) din Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului

(denumit în continuare „Regulamentul nr. 1308/2013”). În unele cazuri, reclamanta ar fi încălcat și articolul 80 alineatul (2) litera c) din Regulamentul nr. 1308/2013, potrivit căruia asemenea produse nu pot fi comercializate în Uniune dacă nu respectă normele stabilite în anexa VIII, potrivit căreia este permisă o creștere a tăriei alcoolice naturale în volume care nu depășește valoarea limită de 3% în volume. Reclamanta a introdus o contestație împotriva deciziei inițiale, pe care intimata (denumită în continuare „partea adversă”) a respins-o prin decizia 4 august 2016 [...] (denumită în continuare „decizia atacată”), menținând decizia inițială.

2. Reclamanta a formulat o acțiune împotriva acestei decizii, în care susține, printre altele, faptul că partea adversă nu a examinat suficient premisa de exonerare invocată de reclamantă (privind exonerarea de răspundere pentru încălcările de natură administrativă menționate). Reclamanta consideră că există o premisă de exonerare datorită faptului că vinul a fost însoțit de documentele V I 1 eliberate de autoritățile din Moldova în temeiul Regulamentului (CE) nr. 555/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului privind organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol (denumit în continuare „Regulamentul nr. 555/2008”). Astfel, vinul a fost supus controlului de către un organism național autorizat de Uniunea Europeană. Din acest motiv, în procedura administrativă, reclamanta a solicitat administrarea de probe constând în documentele V I 1 referitoare la vinurile controlate.
3. Partea adversă nu a administrat, în procedura administrativă, probe constând în documentele V I 1 (nici măcar nu a solicitat reclamantei aceste documente), pentru că a ajuns la concluzia că deținerea documentelor V I 1 (fără ca reclamanta să supună un lot din vinul furnizat analizei de laborator) nu poate constitui o premisă suficientă pentru exonerarea de răspundere pentru încălcările de natură administrativă imputate.
4. Prin hotărârea din 26 aprilie 2018 [...], Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) a ajuns la concluzia că, în cauza de față, în esență nu era exclus ca reclamanta să fie exonerată de răspundere pentru încălcările de natură administrativă în temeiul faptului că deținea un document V I 1. Dacă un organism autorizat dintr-o țară terță declară într-un document V I 1 că produsul a fost fabricat în conformitate cu practici oenologice autorizate de Uniunea Europeană, atunci comerciantul vinului la care se referă acest document poate considera acest certificat ca fiind unul veridic. Krajský soud (Curtea Regională) a mai atras atenția și asupra altor împrejurări care ar trebui analizate pentru a se putea pronunța dacă reclamanta a fost exonerată în mod efectiv de răspundere și, prin urmare, a considerat că soluționarea cauzei nu este posibilă deoarece din dosarul administrativ lipsesc constatări clare de fapt. Această instanță a anulat decizia atacată și a trimis dosarul părții adverse spre reexaminare.

5. Ulterior, în urma recursului introdus de partea adversă, Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă, Republica Cehă), prin hotărârea din 16 august 2018 [...], a anulat hotărârea Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) din 26 aprilie 2018 [...] și a trimis cauza acestui tribunal spre rejudecare. Astfel, a ajuns la concluzia că depunerea documentului V I 1 nu este suficientă pentru exonerarea de răspundere. Cu referire la natura acestui document, instanța a arătat că acesta reprezintă doar o autorizație administrativă pentru importul vinului respectiv pe teritoriul Uniunii Europene. **[OR 3]**
6. Ulterior, în temeiul acestei opinii juridice obligatorii, Krajský soud (Curtea Regională), a respins acțiunea prin hotărârea din 21 noiembrie 2018 [...]. De asemenea, recursul introdus apoi a fost respins de Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă) prin hotărârea din 27 martie 2019 [...]. Cu toate acestea, ca urmare a acțiunii în materie constituțională introduse de reclamantă, ambele hotărâri au fost anulate prin hotărârea Ústavní soud (Curtea Constituțională, Republica Cehă) din 5 septembrie 2019 [...]. Ústavní soud (Curtea Constituțională) a identificat, în primul rând, încălcarea dreptului reclamantei la un proces echitabil ca urmare a faptului că Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă) s-a pronunțat împotriva opiniilor juridice ale Curții Regionale referitoare la autoritatea certificatului cuprins în documentul V I 1, care este un instrument de drept al Uniunii, deși, în opinia Ústavní soud (Curtea Constituțională), Nejvyšší správní soud (Curtea Administrativă Supremă) putea proceda astfel doar după sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară.

II. Reglementarea aplicabilă

7. Motivele acțiunii la care se referă întrebările preliminare adresate, constau, în esență, în interpretarea și aplicarea reglementării naționale privind exonerarea (exonerarea de răspundere obiectivă pentru o încălcare de natură administrativă, și anume răspunderea indiferent de culpă), ceea ce a realizat deja, într-o mare măsură, în cauza de față Ústavní soud (Curtea Constituțională) prin hotărârea mai sus menționată. Este vorba aici de o reglementare pur națională, care nu reprezintă un rezultat al implementării vreunei dispoziții de drept al Uniunii. Concluziile Ústavní soud (Curtea Constituțională), care sunt obligatorii pentru această instanță, sunt totuși condiționate, într-o anumită măsură, de obținerea unui răspuns corect la întrebarea privind natura documentului V I 1 eliberat în conformitate cu Regulamentul nr. 555/2008. Ústavní soud (Curtea Constituțională) a atras atenția asupra faptului că natura documentului V I 1 este importantă în cauza de față și a subliniat totodată că nu intră în sfera sa de competență căutarea unei aplicări corecte a dreptului Uniunii, nici interpretarea arbitrară a dispozițiilor acestuia. Astfel, dreptul Uniunii este determinant pentru a stabili dacă este corectă poziția inițială a acestei instanțe [la care a aderat și Ústavní soud (Curtea Constituțională)], potrivit căreia documentul V I 1 nu este doar o condiție administrativă pentru importarea vinului pe teritoriul Uniunii Europene. În acest context, o importanță esențială o au dispozițiile Regulamentului nr. 555/2008. Întrucât cauza de față se referă la exonerarea de răspundere pentru o încălcare de

natură administrativă, care constă, în fapt, în încălcarea Regulamentului nr. 1308/2013, instanța va invoca, în continuare, și dispozițiile relevante din acest regulament.

II. A. Dreptul național

8. Potrivit paragrafului 39 alineatul 1 litera ff) din legea nr. 321/2004, persoana juridică sau o întreprindere persoană fizică săvârșește o încălcare de natură administrativă, în situația în care, în calitate de producător sau comerciant al unui produs, încalcă o obligație prevăzută de dispozițiile din dreptul Uniunii Europene care reglementează cultivarea viței-de-vie, vinificația și comerțul cu produse [vitivinicole].
9. Potrivit paragrafului 40 alineatul 1 din legea nr. 321/2004, persoana juridică nu este răspunzătoare pentru o încălcare de natură administrativă, dacă face dovada că a depus toate eforturile posibile pentru a preveni încălcarea obligației respective.

III. B. Dreptul Uniunii

10. Articolul 40 din Regulamentul nr. 555/2008 prevede: „*Certificatul și buletinul de analiză menționate la articolul 82 alineatul (3) literele (a) și, respectiv, (b) din Regulamentul (CE) nr. 479/2008 formează un singur document:*
 - a) *«certificatul», din care o parte se întocmește de un organism al țării terțe din care provine produsul;*
 - b) *«buletinul de analiză», din care o parte se întocmește de un laborator oficial recunoscut de țara terță din care provine produsul».*
11. Articolul 41 din Regulamentul nr. 555/2008 prevede: „*Buletinul de analiză include următoarele informații:*
 - a) *în cazul vinurilor și mustului de struguri parțial fermentat:*
 - (i) *tăria alcoolică totală în volume;*
 - (ii) *tăria alcoolică dobândită în volume;*
 - b) *în cazul mustului și a sucului de struguri, densitatea;*
 - c) *în cazul vinurilor, a mustului și a sucului de struguri: [OR 4]*
 - (i) *extractul sec total;*
 - (ii) *aciditatea totală;*
 - (iii) *aciditatea volatilă;*

- (iv) *conținutul de acid citric;*
 - (v) *conținutul total de dioxid de sulf;*
 - (vi) *prezența soiurilor obținute din încrucișări interspecifice (hibridi direct producători sau alte soiuri care nu aparțin speciei Vitis vinifera)”.*
12. Articolul 43 alineatul (1) din Regulamentul nr. 555/2008 prevede: *„Certificatul și buletinul de analiză pentru fiecare lot destinat a fi importat în Comunitate se întocmesc pe un singur document V I 1.*
- Documentul menționat în primul paragraf se întocmește pe un formular V I 1 după modelul prevăzut în anexa IX și este semnat de un funcționar al unui organism oficial și de un funcționar al unui laborator recunoscut menționat la articolul 48”.*
13. Articolul 48 alineatul (1) prima teză din Regulamentul nr. 555/2008 prevede: *„Comisia întocmește și actualizează listele care conțin numele și adresele organismelor și ale laboratoarelor, precum și ale producătorilor de vin autorizați să întocmească documentele V I 1, pe baza notificărilor făcute de autoritățile competente din țările terțe”.*
14. Articolul 51 din Regulamentul nr. 555/2008 prevede: *„În cazul în care autoritățile competente ale unui stat membru suspectează că un produs originar dintr-o țară terță nu respectă dispozițiile articolului 82 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 479/2008, ele informează de îndată Comisia cu privire la aceasta”.*
15. În anexa IX la Regulamentul nr. 555/2008 este prevăzut formularul-tip V I 1, care, la punctul 9, conține următorul text, în care trebuie marcată cu un „X” rubrica corespunzătoare: *„Produsul descris mai sus ⁽³⁾ este / nu este destinat consumul uman direct, respectă definițiile comunitare ale categoriilor de produse vitivinicole și a fost produs în conformitate cu practicile oenologice ⁽³⁾ recomandate și publicate de OIV/ autorizate de Comunitate”.* Nota ⁽³⁾ din acest text constă în recomandarea de a marca cu un „X” rubrica corespunzătoare. OIV este prescurtarea pentru Organizația Internațională a Viei și Vinului.
16. Articolul 80 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1308/2013 prevede: *„Produsele enumerate în anexa VII partea II nu pot fi comercializate în Uniune în cazul în care:*
- a) *au făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate în Uniune;*
 - b) *au făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate la nivel național sau*
 - c) *nu respectă normele stabilite în anexa VIII”.*

III. Analiza întrebării preliminare adresate

17. Așa cum instanța a arătat mai sus, obiectul acțiunii la care se referă întrebările preliminare adresate constă în interpretarea și aplicarea principiului din dreptul național privind exonerarea de răspundere pentru o încălcare de natură administrativă. În această chestiune, în prezenta cauză s-a pronunțat printr-o hotărâre obligatorie Ústavní soud (Curtea Constituțională), care însă a precizat că nu intră în sfera sa de competență interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii într-un mod autoritar. Astfel, punctul de plecare pentru Ústavní soud (Curtea Constituțională) a fost punctul de vedere conform căruia documentul V I 1, eliberat în temeiul Regulamentului nr. 555/2008, nu este doar o condiție administrativă pentru importul vinului pe teritoriul Uniunii Europene. În această privință, Ústavní soud (Curtea Constituțională) a aderat la opinia juridică exprimată de această instanță prin hotărârea din 26 aprilie 2018 [...].

III. A. Natura documentului V I 1

18. În ceea ce privește natura documentului V I 1, instanța intenționează să rămână la opinia juridică exprimată inițial, iar în domeniul relevant să clarifice acest punct de vedere, în lumina poziției exprimate de Ústavní soud (Curtea Constituțională).
19. În opinia instanței, importanța documentului V I 1 nu poate fi redusă prin considerarea acestuia drept o pură formalitate administrativă în scopuri vamale și aprecierea că, în baza acestui document, comerciantul de vin nu poate trage nicio concluzie referitoare la calitatea vinului importat. Astfel, Regulamentul nr. 555/2008 este bazat, într-o mare măsură, pe încrederea [OR 5] Uniunii Europene față de un certificat emis de un organism autorizat dintr-o țară terță, în care organismul respectiv certifică faptul că produsul a fost fabricat în conformitate cu practicile oenologice autorizate de Uniunea Europeană (corespunzătoare, totodată, practicilor oenologice OIV).
20. Din Regulamentul nr. 555/2008 nu rezultă în mod expres că Uniunea Europeană aprobă sau autorizează într-un alt mod atunci când hotărăște care organisme oficiale sau laboratoare din țări terțe pot emite documentul V I 1. În temeiul Regulamentului, Comisia menține doar o listă cu organismele care, conform țării terțe respective, sunt autorizate să emită documentul. Autorizarea în sine este realizată de țara terță, nu de Uniunea Europeană. Pe de altă parte, regulamentul nu poate înlocui actele de drept internațional public și prin urmare, de exemplu, nu reglementează relațiile dintre țările terțe și Uniunea Europeană. Astfel, din regulamentul nu rezultă autorizarea unei țări terțe de a declara vreun organism dacă Uniunea Europeană nu îl acceptă printr-un act de drept internațional public (chiar dacă ar fi vorba de o acțiune în mod implicit). Cel puțin, prin includerea pe listă a unui organism autorizat al unei țări terțe în conformitate cu articolul 48 din Regulamentul nr. 555/2008, Uniunea Europeană acceptă acest organism ca pe un organism autorizat să emită certificate pe care le va recunoaște.
21. Esența reglementării juridice cuprinse în titlul al treilea din Regulamentul nr. 555/2008, în special cea referitoare la standardizarea documentelor care însoțesc produsele vitivinicole, este, desigur, facilitarea comerțului internațional cu aceste

produse cu ajutorul unuia dintre instrumentele tip ale comerțului internațional (iar în Uniunea Europeană și cu ajutorul principiului de bază pe care se bazează libera circulație a mărfurilor), și anume recunoașterea certificatelor – în acest caz, recunoașterea certificatelor dintr-o țară terță, eliberate în cadrul unui document standardizat V I 1.

22. Din acest motiv, krajský soud (Curtea Regională) este convinsă că însăși Uniunea Europeană, deja prin dispozițiile Regulamentului nr. 555/2008 și prin înscrierea organismelor autorizate pe lista menținută în temeiul articolului 48 din acest regulament, își arată încrederea în certificatele eliberate de aceste organisme și recunoaște aceste certificate fără a fi necesară îndeplinirea altor condiții. Desigur, această încredere nu poate fi una nelimitată și chiar regulamentul prevede că se poate stabili că s-a abuzat de această încredere (a se vedea, de exemplu, articolul 51). În acest caz, există însă posibilitatea ca Uniunea Europeană să protejeze piața Uniunii prin acte de drept internațional public, fără a fi necesar să se angajeze într-un proces de legiferare care poate fi unul îndelungat. Astfel, este evident că Uniunea Europeană poate lua măsuri relativ eficiente, iar dacă nu face acest lucru, trebuie să se considere că are în continuare încredere în organismele autorizate de țările terțe și incluse pe listă în conformitate cu articolul 48 din Regulamentul nr. 555/2008.
23. Partea adversă a depus, de asemenea, o serie de documente care au drept scop să ateste faptul că autoritățile administrative din Republica Cehă au informat Comisia cu privire la problemele legate de vinurile importate din Moldova și, pe acest subiect, au avut loc câteva întâlniri bilaterale între partea cehă și cea din Republica Moldova. Aceste documente reprezintă însă, în primul rând, o dovadă a activității autorităților cehe abia după ce au fost săvârșite încălcările de natură administrativă în cauză și nu infirmă faptul că Uniunea Europeană, ca întreg, intenționează să aibă în continuare încredere în certificatele emise de organismele autorizate din Moldova. Indiferent dacă lipsa de reacție din partea Comisiei este una intenționată sau constituie, mai degrabă, doar rezultatul unei comunicări insuficiente cu autoritățile naționale din Cehia, eforturile individuale ale autorităților naționale din Cehia de schimbare a comportamentului organismului autorizat din Moldova în ceea ce privește testarea vinurilor exportate și emiterea de certificate pe documentul V I 1 nu pot avea efecte asupra naturii documentului V I 1. Trebuie avut în vedere faptul că instanța nu are cunoștință despre problemele concrete care sunt evidențiate în contextul importului de vinuri din Moldova, iar această chestiune nu a fost în niciun fel examinată mai în detaliu în procedura administrativă menționată (în special nu s-a stabilit mai precis în ce măsură reclamanta însăși putea cunoaște aceste probleme).
24. Având în vedere considerațiile de mai sus, instanța consideră că documentul V I 1 nu constituie doar o formalitate administrativă în scopuri vamale, ci certificatul cuprins în acest document poate da comerciantului de vin convingerea că vinul importat respectă anumite standarde de calitate. [OR 6]

III. B. Efecte pentru aplicarea reglementării naționale

25. În cazul în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene ar adera la opinia juridică prezentată mai sus, krajský soud (Curtea Regională) apreciază că ar fi oportună estimarea efectelor concrete ale acestei opinii juridice pentru aplicarea ulterioară a legislației naționale, și anume a principiului exonerării enunțat la paragraful 40 alineatul 1 din legea nr. 321/2004.
26. Concluzia fundamentală la care au ajuns, în baza opiniei juridice citate, această instanță și, ulterior, Ústavní soud (Curtea Constituțională), este existența posibilității exonerării unei persoane de răspunderea pentru o încălcare de natură administrativă constând în comercializarea de vin care nu a fost produs în conformitate cu practicile oenologice autorizate de Uniunea Europeană, prin trimiterea la certificatul cuprins în documentul V I 1. Obținerea acestui certificat poate fi o dovadă că persoana respectivă a depus toate eforturile posibile pentru a preveni încălcarea obligației. De vreme ce reglementarea juridică se bazează pe încrederea Uniunii Europene cu privire la veridicitatea certificatelor eliberate de organismele autorizate ale țărilor terțe în documentul V I 1, atunci într-adevăr ar fi greu să se pretindă comercianților de vin însoțit de un document V I 1 să nu aibă totuși încredere în certificat și să verifice veridicitatea acestuia. Faptul de a pretinde de la acești comercianți efectuarea de analize suplimentare (dacă nu există îndoieli rezonabile în ceea ce privește veridicitatea certificatului) contrazice esența reglementării conținute în titlul al treilea din Regulamentul nr. 555/2008. Această reglementare nu ar mai avea, de fapt, nicio relevanță, în cazul în care comercianții de vin ar trebui, din proprie inițiativă, să furnizeze un certificat suplimentar, cu un conținut identic, care să asigure respectarea criteriilor impuse de Uniunea Europeană în ceea ce privește caracteristicile vinului.
27. Dacă organismul autorizat al unei țări terțe declară în documentul V I 1 că produsul a fost fabricat în conformitate cu practicile oenologice autorizate de Uniunea Europeană (și, așadar, corespunzătoare practicilor oenologice OIV), atunci comerciantul vinului însoțit de acest document poate conta pe veridicitatea acestui certificat. În această privință, este irelevant dacă din acest certificat nu rezultă ce analize concrete au fost efectuate și care au fost rezultatele acestora.
28. Trebuie însă subliniat faptul că posibilitatea exonerării de răspundere pentru încălcarea de natură administrativă nu înseamnă că comercianții vinului însoțit de documentul V I 1 care conține certificatul corespunzător trebuie să fie exonerati în mod automat de răspunderea pentru încălcările de natură administrativă care constau în încălcarea practicilor oenologice autorizate de Uniunea Europeană. Pentru a răspunde dacă, într-un anumit caz, deținerea unui document V I 1 este suficientă pentru exonerarea de răspundere, este necesar să fie analizate toate circumstanțele speței respective. Într-un sens larg, în baza documentului V I 1 comerciantul vinului poate, în general, prezuma în mod legitim că vinul respectă criteriile de calitate corespunzătoare. Cu toate acestea, este posibil să se constate elemente care pot, într-o anumită situație, să răstoarne această prezumție sau să nu permită identificarea vinului cu documentul corespunzător V I 1.

29. La fel cum încrederea Uniunii Europene în veridicitatea certificatului nu este una nelimitată (a se vedea, de exemplu, acțiunile posibile în conformitate cu articolul 51 din Regulamentul nr 555/2008, ceea ce implică eventuale măsuri suplimentare ale Comisiei față de organismele autorizate ale țărilor terțe), în același mod comerciantul de vin nu poate avea încredere nelimitată în veridicitatea certificatului. Astfel, prin simpla deținere a certificatului nu se poate considera că au fost depuse toate eforturile în situația în care persoana care a săvârșit o încălcare de natură administrativă știa sau trebuia în mod obiectiv să știe că vinul importat poate, cu o probabilitate la un nivel care nu poate fi neglijat, să nu respecte criteriile cu privire la practicile oenologice.
30. Așa cum a arătat Ústavní soud (Curtea Constituțională), într-un caz concret trebuie să se evalueze dacă controlul este efectuat direct la importatorul vinului sau la revânzătorul acestuia, dacă este efectuat imediat după import sau într-un interval de timp considerabil și, de asemenea, dacă există împrejurări care pun sub semnul întrebării valabilitatea certificatului emis pe un document V I 1. Dacă trebuie să fie aplicată o sancțiune administrativă, atunci sarcina probei cu privire la aceste împrejurări revine autorității administrative.
31. În opinia Ústavní soud (Curtea Constituțională), tot autorității administrative îi revine, în primul rând, obligația de a demonstra eventualele incertitudini cu privire la faptul dacă vinul controlat este, de fapt, vinul care face obiectul certificatului emis pe documentul V I 1 sau dacă nu s-au efectuat manipulări ale acestui vin după emiterea certificatului. În cazul în care [OR 7] asemenea incertitudini sunt susținute de constatări de fapt concrete, atunci comerciantul vinului ar trebui să le infirme, pentru a putea identifica vinul în speță cu documentul V I 1 corespunzător. Astfel, doar într-un asemenea caz prezumția acestei persoane privind respectarea criteriilor de calitate în ceea ce privește vinul, prezumție legată de documentul V I 1, ar putea avea un temei real.
32. În cauza de față, reclamanta nu a prezentat în cadrul procedurii administrative documentele V I 1 concrete, ci doar a solicitat administrarea de probe constând în aceste documente. Autoritățile administrative nu au solicitat însă aceste documente, întrucât au considerat că nu sunt necesare pentru soluționarea cauzei. Deși, având în vedere aceste circumstanțe, întrebările preliminare adresate ar putea fi considerate doar niște întrebări academice, oferirea unor răspunsuri la acestea este deosebit de importantă pentru ca instanța să se poată pronunța. Astfel, dacă documentul V I 1 ar avea, de fapt, doar un caracter de formalitate administrativă pentru importul de vin, iar comerciantul vinului nu ar putea, în temeiul acestuia, să tragă nicio concluzie cu privire la calitatea vinului, atunci în procedura administrativă în cauză nu ar fi deloc necesar să se solicite documentele V I 1 în sine. Ca urmare, respectivul motiv al acțiunii ar fi neîntemeiat. Dacă însă documentul V I 1 nu are doar caracterul de formalitate administrativă, atunci este aplicabilă opinia juridică clară a Ústavní soud (Curtea Constituțională), potrivit căreia obținerea acestui document a putut determina exonerarea reclamantei de răspundere, prin urmare autoritățile administrative ar fi trebuit să analizeze și să evalueze elementele de fapt concrete ale cauzei pentru a se putea pronunța dacă

reclamanta a fost exonerată în mod efectiv de răspunderea pentru încălcarea de natură administrativă sau nu. În consecință, ar trebui anulată decizia administrativă, iar în cadrul unei proceduri ulterioare, autoritatea administrativă ar trebui să analizeze și să evalueze elementele de acest tip.

III. C. Compatibilitatea principiului exonerării rezultat din dreptul național cu dreptul Uniunii

33. Deși instanța nu are îndoieli cu privire la compatibilitatea efectelor descrise mai sus ale aplicării dreptului național cu dreptul Uniunii, a hotărât să adreseze și cea de-a doua întrebare, în primul rând pentru a preveni situația în care [prima] întrebare preliminară ar fi înțeleasă într-un mod prea larg ca urmare a faptului că nu s-a determinat în mod exact în ce măsură, în cauza de față, este vorba de interpretarea dreptului Uniunii și în ce măsură este vorba deja de interpretarea unei reglementări juridice pur naționale. În plus, posibilitatea de exonerare se referă indirect și la aplicarea dispozițiilor din dreptul Uniunii referitoare la practicile oenologice, și anume articolul 80 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1308/2013. Din același motiv, instanța consideră că este oportun ca Curtea de Justiție a Uniunii Europene să aibă posibilitatea de a se pronunța nu doar asupra naturii documentului V I 1, dar și, în mod complex, asupra opiniei juridice prezentate de această instanță [și de Ústavní soud (Curtea Constituțională)], cu privire la aplicarea dreptului național într-un context mai larg.
34. De vreme ce, din perspectiva dreptului Uniunii, nu este relevant în ce măsură principiul de drept național este exprimat în mod expres în textul legii, instanța va proceda, în scopuri care țin de cea de-a doua întrebare, la formularea principiului concret din dreptul național care se aplică în cauza de față, principiu care rezultă, în primul rând, din prevederile paragrafului 40 alineatul 1 din legea nr. 321/2004, iar ulterior a fost concretizat în opiniile Ústavní soud (Curtea Constituțională) formulate în cauza de față. Având în vedere natura activității judiciare a Ústavní soud (Curtea Constituțională), acest principiu de drept național ar trebui să fie considerat, în acest caz, definitiv și obligatoriu pentru toate instanțele. Acest principiu de drept național, a cărui compatibilitate cu dreptul Uniunii este un aspect asupra căruia reflectează instanța, poate fi rezumat astfel: comerciantul vinului importat din Moldova poate fi exonerat de răspunderea pentru încălcarea de natură administrativă constând în comercializarea unui vin care a făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate la nivelul Uniunii Europene, în situația în care autoritățile naționale nu răstoarnă prezumția persoanei respective că vinul a fost produs în conformitate cu practici oenologice autorizate de Uniunea Europeană, pe baza documentului V I 1 eliberat de organismele din Moldova în temeiul Regulamentului nr. 555/2008.
35. Așa cum s-a menționat deja mai sus, aplicarea principiului descris necesită luarea în considerare a unei serii de elemente de fapt, iar de la principiul în sine sunt prevăzute mai multe excepții. Astfel, obiectul celei de-a doua întrebări este dacă, din perspectiva dreptului Uniunii este exclusă, în general, posibilitatea exonerării de răspundere pentru o încălcare de natură administrativă în baza elementelor de

fapt indicate sau dacă din dreptul Uniunii rezultă alte obstacole în calea aplicării acestui principiu, care trebuie examinate de autoritățile naționale. [OR 8]

36. Întrucât instanța nu identifică niciun obstacol în calea aplicării principiului de drept național menționat (în cazul în care Curtea de Justiție a Uniunii Europene consideră că documentul V I 1 nu este doar o formalitate administrativă în scopuri vamale), instanța consideră că nu este necesară prezentarea unor alte argumente în favoarea acestui punct de vedere.

IV. Concluzii

37. Având în vedere cele de mai sus, Krajský soud v Brně (Curtea Regională din Brno) adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări:

- 1) Documentul V I 1 eliberat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 555/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului privind organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol, care cuprinde un certificat elaborat de un organism autorizat dintr-o țară terță, conform căruia produsul a fost fabricat în conformitate cu practicile oenologice recomandate și publicate de OIV [Organizația Internațională a Viei și Vinului] sau autorizate de Comunitate, constituie doar o condiție administrativă pentru importul vinului pe teritoriul Uniunii Europene?
- 2) Dreptul Uniunii se opune principiului din dreptul intern potrivit căruia comerciantul de vin importat din Moldova poate fi exonerat de răspundere pentru încălcarea de natură administrativă constând în comercializarea unui vin care a făcut obiectul unor practici oenologice neautorizate la nivelul Uniunii Europene, în situația în care autoritățile naționale nu au răsturnat, cu privire la comerciantul respectiv, prezumția că vinul a fost produs în conformitate cu practici oenologice autorizate de Uniunea Europeană, prezumție la care comerciantul a putut ajunge prin prisma documentului V I 1 eliberat de autoritățile din Moldova în temeiul Regulamentului (CE) nr. 555/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 al Consiliului privind organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol?

[...] [chestiuni procedurale din dreptul național]

[...] [informare privind căile de atac]

Brno, 14 ianuarie 2020

[...] [semnătură]

DOCUMENT DE LUCRU